

- 391 с. – Режим доступа: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/186718.html>.
8. Olejniczak Karol. Mechanizmy wykorzystania ewaluacji. Studium ewaluacji średniokresowych INTERREG III / K. Olejniczak. – Warszawa : Wydawnictwo naukowe Scholar, 2008. – 225 p.
 9. Методы организации экспертизы и обработки экспертных оценок в менеджменте: учебно-методическое пособие / [В.Н. Эйтингон, М.А. Кравец, Н.П. Панкратова, В.В. Давнис]. – Воронеж : Изд-во ВГУ, 2004. – 44 с.
 10. Усаченко Л.М. Громадська експертиза рішень органів державної влади як форма громадського контролю [Електронний ресурс] / Л.М. Усаченко. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2009-2/doc/5/17.pdf>.
 11. Поклад В.І. Експертні опитування в кримінологічних дослідженнях : навч.-метод. посіб. / В.І. Поклад. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2007. – 48 с.
 12. Баранов Л.Т. Нечеткие множества в экспертном опросе / Л.Т. Баранов, А.И. Птушкин, А.В. Трудов // Социология: методология, методы, математические модели. – 2004. – № 19. – С. 142–157.

УДК 353.1:338.24

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ ДОНЕЦЬКОГО РЕГІОНУ)

Бородіна О.А.

здобувач Дніпропетровського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України

Annotation

The modern being and ways of perfection of government control of regional development is considered in the example of the Donetsk region. The process of introduction and consequences of implementation of priority directions of Agreement is analysed in relation to development of the Donetsk area by the state on this time.

Анотація

Розглянуто сучасний стан і шляхи вдосконалення державного регулювання регіонального розвитку на прикладі Донецького регіону. Проаналізовано процес впровадження та наслідки виконання пріоритетних напрямів Угоди щодо розвитку Донецької області станом на сьогодні.

Ключові слова

Державне регулювання, регіональний розвиток, Стратегія регіонального розвитку, Угода щодо регіонального розвитку.

I. Вступ

На сучасному етапі розвитку Української держави необхідність ефективної державної регіональної політики є очевидною. Європейський вектор розвитку України пропонує нові підходи до формування цілей, пріоритетів і механізмів реалізації регіональної політики. При прагненні України до членства в Європейському Союзі (ЄС) нагальними стають проблеми підвищення конкурентоспроможності регіонів в умовах відкритості економіки, здатності центральних та місцевих органів влади до здійснення регіональної політики європейського типу. Тому необхідно розробити регіональну політику на засадах демократії та національної єдності, орієнтовану на підвищення економічних і соціальних стандартів життя для кожного громадянина.

Вагомий внесок у розробку методологічних основ ефективного державного регулювання регіонального розвитку зробили провідні вітчизняні науковці, зокрема М. Долішній, І. Крючкова, С. Мельник, Б. Данилишин, Б. Квасюк, М. Козорі, Е. Лібанова, О. Оболенський, Я. Олійник, Д. Стеченко, Л. Зайцева, О. Каховська та ін.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити сучасний стан державного регулювання регіонального розвитку на прикладі Донецької області та запропонувати шляхи його вдосконалення.

III. Результати

За останні роки в Україні напрацьовано значну законодавчу базу, яка забезпечує правові засади державного регулювання та стимулювання регіонального розвитку. Основу цієї бази становить Концепція державної регіональної політики, схвалена Указом Президента України від 25.05.2001 р. № 341 [3]. Вперше за роки незалежності України на державному рівні були визначені основні засади державної регіональної політики на довгостроковий період.

Важливим кроком для подальшого розвитку регіонів стало прийняття Верховною Радою Закону України “Про стимулювання розвитку регіонів” [1] від 08.09.2005 р., який визначає правові, економічні та організаційні засади реалізації регіональної політики.

На виконання вказаного Закону Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року” від 21.07.2006 р. [4]. Ухвалення такого документа є надзвичайно важливим етапом удосконалення організаційно-правового забезпечення держа-

вної політики регулювання регіонального розвитку. Саме Державна стратегія регіонального розвитку передбачає стимулювання розвитку регіонів шляхом запровадження нових форм взаємодії центральних органів виконавчої влади з місцевими виконавчими органами та органами місцевого самоврядування, впровадження певних інструментів, а саме: угод щодо регіонального розвитку, програм подолання депресивності, державних цільових програм.

З метою надання більших повноважень регіонам державна регіональна стратегія спрямовується на подолання інституційних, соціально-економічних та морально-психологічних перешкод гармонійному розвитку регіонів у їхній єдності як складових єдиної держави. За сучасних умов першочерговим завданням є пошук раціонального балансу між децентралізацією управління та єдиновладдям. На державному рівні визначено, що громади та створені ними структури управління на місцях мають нести відповідальність за соціально-економічний стан перед населенням регіону та державою. На рівні регіону це визначається як принцип відповідальності регіоналізації. А головним завданням регіональної політики держави має стати досягнення балансу між її інтересами та інтересами розвитку її регіонів [6, с. 17–18].

Тому разом з органами державної влади саме органи місцевого самоврядування повинні втілювати в життя тезу “сильні регіони – сильна держава”. Реалізація цієї тези в межах виконання заходів державної регіональної політики відбулася з підписанням у вересні 2007 р. Угоди між Кабінетом Міністрів України та Донецькою обласною радою.

Слід зазначити, що саме Донецька область була першою на шляху підписання Угод щодо регіонального розвитку між Урядом та обласними радами.

Угода щодо регіонального розвитку – це один з перших практичних кроків на шляху

вирішення найактуальнішої проблеми щодо поєднання двох засад – централізму і децентралізму та вирішення проблеми “центр – регіон”. Вирішення цієї проблеми полягає в досягненні раціонального поєднання територіального (місцевого) самоврядування та державного управління. Угода – це модель спільного інвестування із залученням коштів державного, місцевих бюджетів та приватного капіталу.

Предметом Угоди є узгоджена протягом 2007–2011 рр. діяльність сторін щодо здійснення спільних заходів центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з реалізації в регіоні Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р., а також Стратегії економічного і соціального розвитку Донецької області на період до 2015 р., затвердженої рішенням обласної ради від 23.03.2007 р. № 5/8-158.

Упровадження договірних засад у відносинах між центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування є певним кроком системи державного управління до забезпечення реальної підстави виконання державних і регіональних стратегій розвитку, врахування та збалансованості національних та регіональних інтересів, розвитку партнерських відносин і демократизації регіонального управління.

За результатами аналізу переваг регіону та основних структурних проблем, які негативно впливають на конкурентоспроможність і потенціал території, а також фінансового забезпечення власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування, робочою групою з підготовки Угоди було сформовано перелік спільних заходів та інвестиційних проектів за пріоритетними напрямками соціально-економічного розвитку регіону (табл. 1).

Таблиця 1

**Пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку
Донецької області на 2007–2011 рр.**

Пріоритетний напрям	Цілі	Заходи
І. Розвиток та реструктуризація в регіоні вугільної галузі	1. Стимулювання розвитку регіону	1.1. Відновлення дії спеціального режиму інвестування згідно із Законом України “Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області”. 1.2. Аналіз ефективності функціонування територій пріоритетного розвитку
	2. Подолання депресивності шахтарських міст	2.1. Подолання депресивного стану шахтарських міст. 2.2. Створення нових та збереження існуючих робочих місць. 2.3. Скасування пільгового режиму на територіях, де подолано депресивність. 2.4. Перевищення обсягів сплати податків та зборів до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів над обсягами наданих пільг

Держава та регіони

	3. Структурна перебудова економіки регіону	3.1. Реалізація в пільговому режимі проектів, які мають позитивний вплив на структурну перебудову економіки регіону, економію енергоресурсів. 3.2. Сприяння зростанню обсягу промислового виробництва без залучення додаткових енергоресурсів. 3.3. Виробництво імпортозамінної продукції і розвиток внутрішнього ринку. 3.4. Збільшення в загальному обсязі реалізації питомої ваги продукції, що відповідає міжнародним стандартам якості. 3.5. Підвищення продуктивності праці, зростання середньомісячної заробітної плати
--	--	--

Продовження табл. 1

Пріоритетний напрям	Цілі	Заходи
II. Надійне та ефективне функціонування всіх систем життєзабезпечення в населених пунктах	1. Забезпечення стабільної роботи комунального підприємства "Вода Донбасу". Комплексна модернізація та реконструкція каналу "Сіверський Донець-Донбас" – єдиного джерела питного та технічного водопостачання регіону 2. Ліквідація наслідків гірничо-добувних робіт у частині відновлення постраждалого житлового фонду	1.1. Передача із державної до спільної власності територіальної громади області цілісного майнового комплексу державного виробничого підприємства "Укрпромводчормет" з подальшим створенням на його базі комунального підприємства "Компанія "Вода Донбасу" [5] для безпосереднього впливу обласної ради на ціноутворювальну та тарифну політику і, як наслідок, оздоровлення фінансового клімату на підприємстві. 1.2. Стабільне водозабезпечення населення та народногосподарського комплексу регіону. 1.3. Підвищення якості питної води, заощадження електроенергії. 1.4. Зниження втрат води по каналу 2.1. Відновлення експлуатаційних характеристик житла. 2.2. Збереження житлового фонду і подовження термінів його експлуатації. 2.3. Поліпшення умов проживання родин. 2.4. Створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків
III. Створення ефективної системи екологічної безпеки території	1. Впровадження "Регіонального стратегічного плану управління твердими побутовими відходами в Донецькій області" 2. Охорона навколишнього природного середовища від забруднення небезпечними відходами 3. Збереження та відновлення природнозаповідного фонду Донецької області	1.1. Зменшення обсягів накопичення твердих побутових відходів в області. 1.2. Поліпшення санітарно-епідеміологічного та екологічного стану в містах регіону 2.1. Послідовне скорочення обсягів токсичних відходів. 2.2. Запобігання виникненню надзвичайної ситуації в області. 2.3. Перепоховання 400 м ³ небезпечних радіоактивних відходів. 2.4. Утилізація небезпечних відходів у ВАТ "Содовий завод" м. Слов'янськ. 2.5. Утилізація небезпечних пестицидів та отрутохімікатів 3.1. Створення національних парків України "Меотида", "Дружківський кам'яний ліс", "Донецький кряж" та відділення "Кальміуське" Українського степового заповідника. 3.2. Збільшення загальної площі природно-заповідного фонду. 3.3. Розвиток туристичного бізнесу. 3.4. Збереження біорізноманіття природи, поліпшення умов вирощування та збереження унікального колекційного фонду рослин, яких майже 1300 видів.
IV. Розбудова та модернізація інфраструктури	1. Розвиток мережі автомобільних доріг 2. Розвиток транспортної інфраструктури (Комплексна реконструкція КП "Міжнародний аеропорт Донецьк") 3. Будівництво, капітальний ремонт, оснащення студентських та інших гуртожитків	1.1. Зменшення кількості ДТП на автомобільних дорогах, зниження смертельних випадків та рівня травматизму. 1.2. Зменшення вантажо- та пасажиропотоку в містах, навантаження на міську дорожню мережу, поліпшення стану навколишнього середовища. 1.3. Збільшення пропускної спроможності вантажоперевезень, зменшення транспортних витрат у собівартості продукції 2.1. Підвищення рівня безпеки польотів, створення нових робочих місць. 2.2. Створення високотехнологічного підприємства, з функціями мультимодального транзитного пасажирського і вантажного вузлу Східної України. 2.3. Збільшення пропускної спроможності терміналу та кількості відправлених повітряних суден 3.1. Розміщення вболівальників фінального турніру чемпіонату Європи з футболу 2009 р. 3.2. Підвищення терміну експлуатації будівель. 3.3. Створення необхідного рівня комфортності для проживання студентів та можливість розташування вболівальників під час проведення інших масових заходів. 3.4. Залучення додаткових коштів від надання послуг з тимчасового розміщення на зміцнення матеріально-технічної бази студентських гуртожитків

	4. Реформування культурного простору	4.1. Збереження безцінного культурного надбання в належних умовах. 4.2. Зростання кількості відвідувачів музею та виставкових заходів. 4.3. Зміцнення економічної бази музею за рахунок збільшення доходів від екскурсій та виставкових заходів
	5. Будівництво та реконструкція спортивних споруд	5.1. Створення належних умов для проведення спортивних змагань усіх рівнів. 5.2. Залучення широких мас населення до занять фізичною культурою і спортом, пропагування здорового способу життя

Дані табл. 1 свідчать про намагання збалансувати загальнодержавні, регіональні та місцеві інтереси розвитку через визначення науково обґрунтованих пріоритетних напрямів розвитку Донецького регіону, визначених Державною стратегією регіонального розвитку та регіональною стратегією розвитку. Разом з тим немає жодного заходу щодо безпосередньої підтримки та розвитку малих і середніх підприємств, що можуть ефективно діяти в окреслених пріоритетних галузевих сферах. Доцільним може бути

створення галузевих кластерів та з допомогою центру спеціальних фондів для молодих підприємців у депресивних територіях.

Загальний обсяг за джерелами фінансування спільних заходів становить 3 827 975,2 тис. грн, у тому числі:

- державний бюджет – 3 257 735,3 тис. грн;
- місцевий бюджет – 195 982,5 тис. грн;
- інші джерела – 374 257,4 тис. грн.

Відсотковий розподіл фінансування спільних заходів Угоди поданий на рисунку.

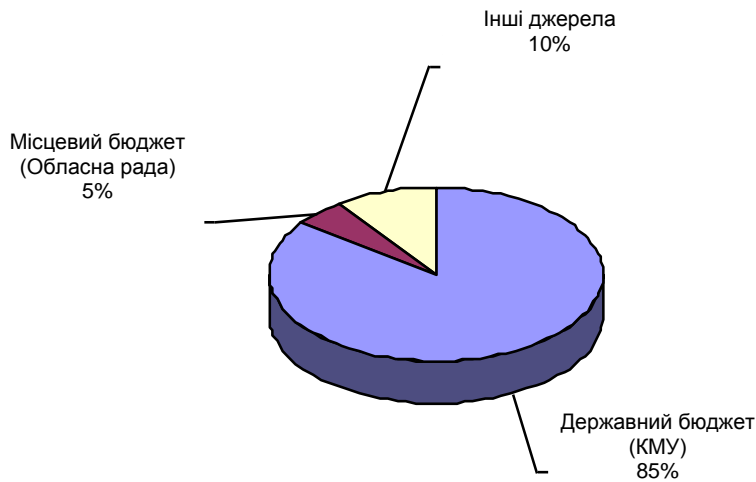

Рис. Розподіл фінансування спільних заходів Угоди, %

Як показує рисунок, основний фінансовий тягар щодо реалізації Угоди покладено на державний бюджет, що зовсім не відповідає принципу трипартизму. Відповідно, відсутні партнерські відносини між центральним урядом та місцевими органами самоврядування та бізнесом щодо спільного вирішення завдань регіонального розвитку на основі відповідної угоди, якщо розподіл між партнерами становить 85:5:10. Участь громадськості, недержавних організацій та бізнесу залишається декларативною, а вкрай необхідне продуктивне партнерство між різними групами інтересів у регіоні.

Запроваджуваний відповідно до українського законодавства інструмент стимулювання регіонального розвитку передбачає, що головним джерелом фінансування за-

лишаються кошти державного й частково місцевих бюджетів. Водночас досвід інших країн показує, що більш ефективними інструментами стимулювання регіонального розвитку є опосередковані, спрямовані на створення сприятливих рамкових умов для розвитку приватного бізнесу. Підтримка регіонів-лідерів шляхом бюджетного дотування малоперспективна. Доцільніше здійснювати стимулювання розвитку регіонів-донорів шляхом пільгових комерційних механізмів (податкові преференції, пільгові кредити, інвестиційні дотації, цільові трансферти тощо) і на певних умовах, наприклад, при реалізації проектів з розвитку інфраструктури, інтеграції з відсталими регіонами.

Розподіл загального обсягу фінансування за пріоритетними напрямками з бюджетів

Держава та регіони

усіх рівнів протягом терміну виконання наведено в табл. 2.

Дані табл. 2 свідчать про реалізацію першого пріоритетного напрямку протягом двох років. На сьогодні можна підбити підсумки щодо реалізації першого напрямку та оцінити стан виконання інших заходів. З цією метою здійснюється моніторинг стану виконання пунктів Угоди, що проводиться Головним управлінням економіки Донецької облдержадміністрації, який дає змогу говорити про

те, що, на жаль, більшість заходів Угоди на сьогодні має лише декларативний характер. Так, надзвичайно бурхливі події суспільно-політичного життя останніх років спровокували певні проблеми, а саме: недофінансування з державного бюджету заходів Угоди. При цьому варто зазначити, що місцеві бюджети навіть перевищують показники видатків на фінансування пріоритетних напрямів (табл. 3).

Таблиця 2

Розподіл загального обсягу фінансування за пріоритетними напрямами, тис. грн

Напрямок	Орієнтовний обсяг фінансування тис. грн	У тому числі за роками			
		2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
I	97 500,0	40 000,0	57 500,0	0,0	0,0
II	480 871,6	114 797,3	145 052,1	177 172,2	43 850,0
III	220 936,0	59 136,0	54 400,0	53 600,0	53 800,0
IV	3 028 667,6	1 050 966,9	639 235,7	678 865,0	659 600,0
Всього	3 827 975,2	1 264 900,2	896 187,8	909 637,2	757 250,0

Таблиця 3

Фінансування заходів Угоди у 2009 р., %

Напрямок	Стан виконання фінансування			
	Усього	у тому числі		
		державний бюджет	місцевий бюджет	інші джерела
I	0,0	0,0	0,0	0,0
II	3,9	0,0	42,9	1,7
III	64,7	0,0	128,5	0,0
IV	11,6	5,7	448,9	1,1
Всього	11,9	4,4	175,1	1,2

Враховуючи комплексний характер заходів, що фінансуються в рамках Угоди, а також обсяг фінансування пріоритетних напрямів у 2008–2009 рр., Кабінет Міністрів України у 2009 р. доручив центральним органам виконавчої влади підготувати та внести на розгляд Уряду проект додаткової угоди з урахуванням перерозподілу обсягів фінансування, що сприятиме приведенню обсягів фінансування до реальних можливостей бюджету та визначенню джерел їх державної підтримки.

Але варто зазначити той факт, що навіть за наявності такого перерозподілу виробни-

чі підприємства, які є одержувачами коштів за пріоритетними напрямами Угоди, будуть не в змозі освоїти виділені кошти для виконання подвійного обсягу запланованих робіт протягом бюджетного року.

Крім того, Законом України "Про стимулювання розвитку регіонів" передбачається запровадження нової моделі стимулювання розвитку регіонів на засадах програмно-цільового підходу до розв'язання проблем регіонального соціально-економічного розвитку. Тому Угоди супроводжувалась додатком з визначенням критеріїв досягнення результатів (табл. 4).

Таблиця 4

Критерії досягнення результату за пріоритетними напрямами

Напрямок, спільні заходи напрямку	Критерії досягнення результату
Пріоритетний напрямок 1. 1.1. Підвищення ефективності роботи підприємств вугільної галузі та вирішення проблем життєдіяльності території. 1.2. Передача в обласну комунальну власність від вугільних підприємств об'єктів ЖКГ	Забезпечення високоякісною вугільною продукцією потреб економіки Донецької області та всієї України. Покращення гідро-геологічного стану територій міст Горлівка та Білозерськ. Отримання додаткових податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів обсягом 30,4 млн грн. Спрямування додаткових коштів на виробничі потреби вугільних підприємств у сумі 110,5 млн грн
Пріоритетний напрямок 2. 2.1. "Вода Донбасу" 2.2. Ліквідація наслідків гірничодобувних робіт у частині відновлення постраждалого житлового фонду	Отримання додаткових податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів та зборів до державних фондів соціального призначення обсягом 99,9 млн грн. Забезпечення якісного рівня життя. Економія енергоресурсів до 30%. Подовження строку експлуатації на 20 років. Відновлення споживчих якостей житла

<p>Пріоритетний напрям 3.</p> <p>3.1. Будівництво регіональних полігонів твердих побутових відходів</p> <p>3.2. Охорона навколишнього природного середовища від забруднення небезпечними відходами</p> <p>3.3. Збереження та відновлення природно-заповідного фонду Донецької області.</p> <p>3.4. Будівництво об'єктів водовідведення в Донецькій області</p>	<p>Отримання додаткових податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів в обсязі 30,3 млн грн.</p> <p>Зменшення обсягів накопичення ТПВ 3 млн т.</p> <p>Утилізація небезпечних та радіоактивних відходів.</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 16,5 млн грн.</p> <p>Збільшення території природно-заповідного фонду на 3100 га.</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 9,4 млн грн.</p> <p>Зниження концентрації забруднювальних речовин у стічних водах.</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 12,8 млн грн</p>
--	--

Продовження табл. 4

Напрямок, спільні заходи напрямку	Критерії досягнення результату
<p>Пріоритетний напрям 4.</p> <p>4.1. Розвиток мережі автомобільних доріг</p>	<p>Зменшення вантажо- та пасажиропотоку в місті, навантаження на міську дорожню мережу та поліпшення стану навколишнього середовища.</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 530,8 млн грн</p>
<p>4.2. Розвиток транспортної інфраструктури.</p> <p>4.3. Будівництво, капітальний ремонт, оснащення студентських та інших гуртожитків.</p> <p>4.4. Реформування культурного простору.</p> <p>4.5. Реконструкція спортивних споруд</p>	<p>Нова високотехнологічна штучна злітно-посадкова смуга, новий аеровокзал. Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 327,5 млн грн</p> <p>Створення нових робочих місць. Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 60,3 млн грн.</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 14,4 млн грн.</p> <p>Доведення стадіону РСК "Олімпійський" до рівня "4 зірки". Реконструкція стадіонів "Максі", "Західний", "Азовець".</p> <p>Отримання додаткових податкових надходжень обсягом 27,9 млн грн</p>

Відповідно до проведеного аналізу, жодна мета не була досягнута відповідно до критеріїв, зазначених у табл. 4.

IV. Висновки

Підсумовуючи вищенаведене, слід зазначити, що законодавчо-нормативна база для реалізації ефективного регіонального розвитку в Україні на сьогодні є сформованою та загальною достатньою, проте такою, що потребує вдосконалення з урахуванням змін політичної, економічної та соціальної ситуації в країні.

Водночас потребують удосконалення концептуальні засади щодо стимулювання розвитку регіонів. Це означає насамперед необхідність зміщення акцентів із прямих до опосередкованих інструментів стимулювання, зміцнення партнерських відносин між місцевою владою та місцевим бізнесом.

Проведений аналіз укладеної Угоди як інструмента державного регулювання регіонального розвитку показав, що для вирішення практичних питань у сфері стимулювання розвитку регіонів необхідно:

1. Головні зусилля центру спрямовувати на створення рамкових умов для того, щоб регіони власними силами могли проводити необхідні структурні зміни.

2. Зміщувати акценти від прямого бюджетного фінансування до опосередкованих інструментів стимулювання регіонального розвитку. Питання надання цілеспрямованого державного сприяння повинно розглядатись лише в тих регіонах, які не здатні са-

мостійно вирішити проблеми структурної адаптації. При цьому регіонально спрямована дія має додатковий стимулювальний характер й орієнтована на те, щоб підтримати зусилля самих регіонів.

3. Перевагу віддавати в першу чергу малим та середнім підприємствам, що діють у визначених пріоритетних галузевих сферах. До цих видів діяльності потрібно прив'язувати пільги з оподаткування, доступ до держзамовлень тощо. Необхідно розробити такі регіональні програми підтримки малого та середнього підприємництва, комплекс пріоритетів і заходів яких би реально відповідав потребам місцевого малого бізнесу й регіональної економіки.

Розвивати регіональні промислові кластери. Концепція галузевих кластерів успішно використовується як ключовий елемент при розробці стратегій стимулювання економічного розвитку на різних політико-географічних рівнях, у тому числі на регіональному рівні, на рівні міста, для економічно й соціально депресивних регіонів. Ключовим чинником успіху при розробці та реалізації стратегії розвитку кластерів є активна позиція лідерів бізнесу.

Більш активно залучати громадськість і недержавні організації. Головними розробниками, виконавцями й контролерами заходів щодо стимулювання розвитку регіонів є центральні і місцеві органи влади. Участь у цих процесах громадськості й недержавних організацій залишається декларативною.

Інститут агенцій регіонального розвитку, що довів свою життєздатність і ефективність у європейських країнах, в Україні так і не набув належного розвитку.

Розглянута у статті Угода щодо регіонального розвитку Донецької області є реальним кроком на шляху до запровадження нового інструмента регіональної політики, який необхідно впроваджувати і в інших областях. Запровадження договірних засад між Урядом і органами місцевого самоврядування дасть змогу узгодити державні і регіональні інтереси щодо пріоритетних напрямів їх розвитку, вирішити питання, що потребують спільних дій держави та регіонів. Це також сприятиме активізації співпраці органів місцевої влади та підприємців щодо залучення інвестицій у розвиток регіонів. Таким чином, гарантується динамічний і сталий розвиток регіону.

Література

1. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV // Голос України. – 2005. – № 211. – 16 с.
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.09.2000 р. № 1602-III // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2000. – № 25.
3. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. №341/2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 р. № 1001 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 30.
5. Про передачу цілісного майнового комплексу державного виробничого підприємства із зовнішнього централізованого водопостачання “Укрпромводчормет” у спільну власність територіальних громад Донецької області: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 958-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
6. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія / [за ред. З.С. Варналія]. – К. : РШСВ, 2007. – 820 с.

УДК 353(477)

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАМИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Іванова Н.С.

аспірант Запорізької державної інженерної академії

Annotation

The article examines the stages of public administration regions in independent Ukraine. Basic stages of development associated with the creation of legal basis and structure of government management are provided. The following two basic models of economic development of Ukraine and its regions and causes of failure – in the liberal strategy are represented. The following main trends of public administration regions, which are appropriate in the new stage of reforming local government, are revealed.

Анотація

У статті розглянуто етапи розвитку державного управління регіонами в незалежній Україні. Визначено основні етапи розвитку, пов'язані зі створенням законодавчої бази та структури органів державного управління. Представлено дві основні моделі економічного розвитку України та її регіонів і причини невдач розвитку – за ліберальною стратегією. Виявлено основні напрями розвитку державного управління регіонами, які є доцільними на новому етапі реформування місцевого самоврядування.

Ключові слова

Державне управління регіонами, місцеве самоврядування, державна регіональна політика, державне регулювання.

I. Вступ

Україна 24 серпня 1991 р. обрала шлях побудови незалежної держави. За 19 років було розпочато ряд важливих реформ, але вони не забезпечили сталого розвитку суспільства й економіки. Наприкінці 1980-х рр. питома вага економіки України (тоді УРСР) у світовій економіці становила близько 2%. Сьогодні – лише 0,2% (за валютним курсом). Громадсько-політичне об'єднання “Український форум” визначає такі базові причини, які сприяли трансформації невдачі України [8, с. 4].

Перша – запозиченість рецептів розвитку. При розробці та реалізації реформ Україна припустилася грубої методологічної помилки. В основу трансформаційних процесів в Україні покладено запозичені моделі перетворень.

Друга – непослідовність і хаотичність державної політики змін. Постійні коливання між ліберальною і дирижистською моделями реформ, з відчутним ухилом до популізму, що почав набувати деструктивних форм, призведе